

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.1.39>

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Михайло Кочеров

*старший викладач кафедри адміністративного права
Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна)
ORCID ID: 0000-0001-8687-8604*

Анотація. У статті автор досліджує інформаційно-аналітичне забезпечення реформ в органах поліції. Також положення статті містять аналіз законодавства щодо інформаційно-аналітичного забезпечення реформ в органах поліції. Автор зазначає, що інформаційно-аналітичне забезпечення реформ в органах поліції безпосередньо пов'язане зі збором, систематизацією, аналізом, перерозподілом інформації, та робить висновок, що ці процеси дозволяють виділити таку діяльність у самостійний напрям роботи поліції.

Ключові слова: інформація, аналітика, забезпечення, органи поліції, Національна поліція, реформи.

FEATURES OF INFORMATION AND ANALYTICAL SUPPORT OF REFORMS IN THE NATIONAL POLICE

Mykhailo Kocherov

*Senior Lecturer at the Department of Administrative Law
Interregional Academy of Personnel Management (Kyiv, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0001-8687-8604*

Abstract. In the article the author conducts research of information and analytical support of reforms in police bodies. The provisions of the article also contain an analysis of the legislation on information and analytical support of reforms in the police. The author notes that the information and analytical support of reforms in the police is directly related to the collection, systematization, analysis, redistribution of information and concludes that these processes allow to allocate such activities in the independent direction of the police.

Key words: information, analytics, support, police bodies, National Police, reforms.

SPECYFIKA INFORMACYJNO-ANALITYCZNEGO ZABEZPIECZENIA REFORM W ORGANACH POLICJI NARODOWEJ

Mykhailo Kocherov

*starszy wykładowca Katedry Prawa Administracyjnego
Prywatnej Spółki Akcyjnej „Uczelnia „Międzyregionalna Akademia Zarządzania Personalem”
(Kijów, Ukraina)
ORCID ID: 0000-0001-8687-8604*

Adnotacja. W artykule autor prowadzi badania nad informacyjno-analitycznym zabezpieczeniem reform w organach policji. Przepisy artykułu zawierają również analizę przepisów dotyczących informacyjno-analitycznego zabezpieczenia reform w organach policji. Autor zauważa, że informacyjno-analityczne zabezpieczeniem reform w organach policji jest bezpośrednio związane z gromadzeniem, usystematyzowaniem, analizą, redystrybucją informacji i stwierdza, że procesy te pozwalają wyróżnić takie działania w niezależnym kierunku pracy policji.

Słowa kluczowe: informacje, analityka, zabezpieczenie, organy policji, Policja Narodowa, reformy.

Вступ. Реформи в Національній поліції потребують адекватного та своєчасного інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності її органів і підрозділів. За умов інтенсивної інформатизації всіх сторін життя суспільства, формування глобальної інформаційної мережі зростають вимоги і до рівня інформаційного забезпечення системи органів Національної поліції.

Сучасне інформаційно-аналітичне забезпечення реформ Національної поліції має стати запорукою успіху в реалізації завдань внутрішньої безпеки держави, подальших трансформацій поліції у відомство європейського зразка; забезпечити ефективність діяльності поліції щодо забезпечення публічного порядку та безпеки. Практична реалізація заходів із модернізації інформаційно-аналітичного забезпечення реформ у Національній поліції має бути орієнтованою на формування єдиного інформаційно-правового середовища у рамках моделі правоохоронної діяльності поліції, у зв'язку з чим сьогодні є актуальними питання створення новітньої та дієвої системи такого забезпечення.

Основна частина. Україна прагне побудувати Національну поліцію як правоохоронне відомство європейського зразка, діяльність якого відповідає міжнародним і європейським стандартам поліцейської діяль-

ності. Тому сучасний процес модернізації та подальшого розвитку автоматизованих інформаційних систем Національної поліції має ґрунтуватися на правових актах і керівних принципах інформаційно-аналітичної діяльності правоохоронних органів країн Західної Європи. До таких документів можна віднести: Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи державам-членам від 09 вересня 2003 р. № Rec(2003)14 «Про можливість взаємодії інформаційних систем у сфері правосуддя»; Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи державам-членам від 10 липня 2003 р. № Rec(2003)13 «Щодо порядку надання інформації про розгляд кримінальних справ засобом масової інформації»; Декларацію Ради Європи про європейську політику в галузі нових інформаційних технологій 06 травня 1999 р.

Вектори розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення Національної поліції було визначено у Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ. У Концепції передбачено застосування в діяльності органів внутрішніх справ сучасних автоматизованих інформаційних, телекомунікаційних та інших систем, зокрема впровадження:

- єдиної системи електронного документообігу із сучасними механізмами її захисту, уніфікованими базами даних, системою планування поточної діяльності та дистанційного контролю за якістю роботи окремих виконавців;
- інтерактивних ресурсів із можливістю відображення в режимі реального часу вчинених правопорушень, локалізації та позиціонування сил і засобів правоохоронних органів;
- захищених засобів відеофіксації на потенційно критичних об'єктах, службових транспортних засобах, а також форменому одязі окремих категорій правоохоронців;
- терміналів реєстрації відвідувачів із зазначенням часу перебування в окремих приміщеннях органів внутрішніх справ;
- системи безготівкової оплати штрафів.

Відповідно до Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України МВС реалізуватиме інформаційну політику, яка забезпечить широкий багатоканальний зворотний зв'язок із різними категоріями громадян (листування, особисті прийоми, соціальні мережі, електронне листування, телефонні консультації), а також дасть змогу переконатися в тому, що рішення та дії правоохоронців є максимально прозорими та відкритими для населення.

З метою організації інформаційно-аналітичного забезпечення поліції було розроблено Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України». Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – система ПНП) – сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обробки відомостей, що утворюються у процесі діяльності Національної поліції України та її інформаційно-аналітичного забезпечення.

За останні роки реформи у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності поліції були суттєвими, внаслідок чого було впроваджено нову систему, завдяки якій здійснюється обіг інформації в органах поліції, відбувається аналітична робота з опрацювання оперативної та іншої інформації.

Поряд із цим, незважаючи на наявність нових інформаційно-аналітичних систем, окремі напрями роботи поліції в цій сфері не відповідають сучасним вимогам інформаційного забезпечення процесу реформ і потребують удосконалення на кожному етапі, від збору до оброблення інформації.

З метою вдосконалення законодавчого врегулювання інформаційного забезпечення ОВС необхідно систематизувати відомчі законодавчі акти, звести їх до єдиного нормативно-правового документа, який має забезпечувати комплексне вирішення завдань, пов'язаних з інформаційно-правовим забезпеченням діяльності ОВС, і сприяти конкретизації норм і положень щодо порядку збору, накопичення й обробки інформації, підвищенню відповідальності керівників ОВС за організацію цієї роботи. Важливо запровадити одну систему документообігу з новими механізмами її захищеності, стандартними базами даних, порядком планування поточної робочої дії та дистанційного контролю за ефективністю роботи певних виконавців ОВС (Криштанович, 2016).

З іншого боку, слід звернути увагу на удосконалення інформаційно-аналітичної роботи в управлінській діяльності поліції щодо забезпечення реформ. Це зумовлюється тим, що її результатом повинна бути оцінка стану реформ, визначення не тільки основних недоліків, а й конкретних шляхів їх усунення. Інформаційно-аналітичне забезпечення реформ в органах поліції реалізує управлінську функцію, є складовою частиною ефективного процесу управління органами поліції.

Для з'ясування змісту інформаційно-аналітичного забезпечення реформ в органах поліції доцільним є визначення ознак такої роботи. По-перше, інформаційно-аналітичне забезпечення реформ не може здійснюватися безцільно, це діяльність, спрямована на вивчення стану впровадження реформ і їхню оцінку; по-друге, це діяльність, що здійснюється з використанням певних методів, за допомогою яких відбувається збір, накопичення й обробка даних, пошук, аналіз та узагальнення інформації про стан реалізації реформ. По-третє, внаслідок такої діяльності отримуються нові знання про процеси та явища, тому така робота має дослідницький і творчий характер. Крім того, нові знання отримуються внаслідок роботи з інформацією та здійснення різноманітних операцій із нею, тому така діяльність є також аналітичною. По-четверте, інформаційно-аналітичне забезпечення реформ в органах поліції має також таку ознаку, як організаційний характер, тому що така робота спрямована на забезпечення процесів управління та прийняття управлінських рішень. По-п'яте, інформаційно-аналітичне забезпечення реформ в органах поліції виступає важливою складовою частиною управлінської діяльності та стосується всіх ланок управління, здійснюється постійно, безперервно, оскільки змістом цієї діяльності є безперервний процес узагальнення та вивчення відповідної управлінської та іншої інформації.

Інформаційно-аналітичне забезпечення реформ є засобом, по-перше, виявлення й оцінки проблем, пов'язаних із діяльністю органів поліції, з одного боку, з іншого – з виявленням та оцінкою ефективності реформ, що впроваджуються. По-друге, це забезпечення спрямоване на формулювання цілей реформ, визначення їхніх напрямів та (або) шляхів реалізації. По-третє, обґрунтування завдань органів поліції з реалізації реформ і підвищення діяльності її органів по виконанню поставлених завдань. По-шосте, завдяки інформаційно-аналітичному забезпеченню реформ в органах поліції здійснюється: виявлення часткових проблемних ситуацій, пов'язаних із їх

впровадженням і реалізацією, що дає змогу скорегувати конкретні проміжні цілі; корегування основних напрямів реформ, визначення та надання оцінки окремим діям після досягнення намічених цілей.

Як вже зазначалося вище, інформаційно-аналітичне забезпечення реформ в органах поліції здійснюється постійно, безперервно, має дослідницький і творчий характер, що дозволяє говорити про цю діяльність як про процес, який складається з певних стадій та етапів управлінської діяльності.

На нашу думку, інформаційно-аналітичне забезпечення реформ в органах поліції, щоб бути ефективним, має складатися з певних етапів відповідної аналітичної роботи, а саме: 1) підготовчого; 2) збору, накопичення й обробки даних щодо напрямів реформ; 3) пошуку, аналізу й узагальнення інформації щодо стану й ефективності реформ; 4) отримання спеціальних знань про стан впровадження реформ; 5) написання проміжних і підсумкового документа.

Підготовчий етап включає в себе: осмислення і конкретизацію цілей і завдань аналізу, вибір об'єктів і методів дослідження, визначення питань, котрі потрібно вивчити, складання і розмноження запитальників, визначення послідовності робіт, визначення виконавців, складання програми обробки даних і програми всього дослідження, визначення його термінів.

Збір матеріалу і його обробка – два етапи роботи, які заради уникнення монотонності в роботі та скорочення часу роботи з ними найкраще об'єднати уже в момент збору цієї інформації. Безпосередньо аналіз становитиме переробка зібраної інформації за заздалегідь передбаченою формою. Для зручності реалізації цей етап розбивають на три стадії: 1) зведення у спеціально розроблені таблиці статистичних даних – показників однорідної роботи; 2) підсумовування показників, що характеризують діяльність окремих підрозділів, і виділення середніх її даних; 3) порівняння даних поточного періоду з даними аналогічних періодів минулих років, встановлення змін показників і виявлення причин і умов (Ковтун, 2012).

Завершується аналіз складанням підсумкового документа (довідки, огляду тощо), в якому викладаються відомості: про характер узагальнення, його цілі; період, узятий для аналізу; зміст інформації та методи її одержання; результати узагальнення, висновки і пропозиції. Розділ про результати аналізу повинен містити: а) інформацію про обґрунтованість і доцільність такого аналізу; б) аргументацію про те, що мета, яка ставилася перед узагальненням, досягнута; в) чіткі та зрозумілі відомості про аналізовані факти і явища; г) за можливості та необхідності – схеми, діаграми та графіки (Грохольський, 2004: 119–123).

Матеріал і методи дослідження. У статті з використанням загальнофілософських методів наукового пізнання висвітлено проблеми створення сучасної інформаційно-аналітичної системи в органах поліції, яка б відповідала як рівню розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій, так і потребам поліцейської діяльності.

Результати та їх обговорення. Питанням інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів, поліції приділено багато уваги, зокрема такими вченими, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, С.В. Бобровник, І.В. Зозуля, О.Г. Комісаров, Р.А. Калюжній, М.В. Лошицький, Т.П. Мінка, Р.В. Миронюк, О.В. Негодченко та ін. Однак інформаційно-аналітичному забезпеченню реформ в органах поліції приділялося недостатньо уваги.

Висновки. Отже, інформаційно-аналітичне забезпечення реформ в органах поліції повинне охоплювати вивчення й оцінку різноманітних явищ і чинників, що загалом визначають майбутні реформи, вплив цих явищ на сучасний стан ефективності реформ, що відбуваються не тільки в органах поліції, але й у державі, в секторі безпеки й оборони, складовим елементом якого є Національна поліція. Крім того, інформаційно-аналітичне забезпечення реформ має враховувати і стан оперативної обстановки як загалом у державі, так і в окремих її регіонах.

Значення інформаційно-аналітичного забезпечення реформ в органах поліції визначається тим, що її результатом повинно бути не тільки визначення основних проблем і недоліків у діяльності поліції з їх реалізації, але й визначення конкретних шляхів усунення тих причин та умов, які ускладнюють реалізацію реформ, знижують їхню ефективність.

На нашу думку, необхідно створити між МВС України та Національною поліцією єдину систему інформаційно-аналітичного забезпечення реформ, котра має об'єднувати інформаційні системи, що автоматизують окремі напрями діяльності. Вирішення цього питання можливе завдяки Положенню про взаємодію МВС України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких координується МВС України з питань реалізації реформ. Цим Положенням варто визначити види аналітичних документів, вимоги до їх змісту, підготовки та надання, вимоги до працівників, котрі здійснюють таку діяльність. Це Положення має регулювати: порядок здійснення аналізу виконання реформ відповідно до напрямів діяльності міністерства та інформування і надання роз'яснень щодо реалізації реформ; порядок вивчення, аналізу й узагальнення результатів та ефективності виконання заходів реформ, оцінки ефективності їх впливу на суспільні відносини, контроль за реалізацією заходів реформ.

Список використаних джерел:

1. Криштанович М.Ф. Модернізація механізмів державного управління : автореф. дис. ... докт. наук. Львів, 2016. 356 с.
2. Ковтун І.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення штабами органів внутрішніх справ запобігання та розслідування кримінальних правопорушень : дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2012. 297 с.
3. Грохольський В.Л. Управління діяльністю спеціальних підрозділів МВС України по боротьбі з організованою злочинністю : дис. ... докт. юрид. наук. Харків, 2004. 416 с.

References:

1. Krishtanovich M.F. Modernizasiya mehanizmv derzhavnogo upravliniya: avtor. Dis. ... d-ra nauk. Lviv, 2016. 356 p.
2. Kovtun I.V. Informaziyne zabespechenya shtabami organiv vnutrishnih sprav zapobigannya ta rozsliduvanya kriminalnih pravoporushen. Dis. ... kand. jurid. nauk. Odesa, 2012. 297 p.
3. Groholskiy V.L. Upravliniya diyalnistu spetsialnih pidrozdiliv MVS Ukrainy po borotbi z organizovanoj zlochinnistiu. Dis. ... d-ra nauk. Kharkiv, 2004. 416 p.